

ՅՈՎՆԱՆ ԱՐՔ. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ
ARCHBISHOP HOVNAN DERDERIAN

ՌԷՊԻ
ԱՌԱՐԵԼ ԿԵԱՆՔ

**Towards
A More Fruitful Life**

2018

Սոյն գրքոյկը կը հրատարակուի
ազնիւ մեկենասութեամբ՝

ՊԵՐՃ ՌԻՉԱՐԴ ՍՎԱԶԼԵԱՆԻ

Ի Յիշատակ իր սիրեցեալ մօր

ՌԵԲԵԿԱ ՍՎԱԶԼԵԱՆԻ

*«Ո՛ր է, մահ, յաղթանակդ.
ը՛ր է, մահ, խայթոցդ»:*

(Ա Կորնթ 15:55)

This publication was made possible
through the generous contribution of

BERJ RICHARD SVAZLIAN

In Loving Memory of his mother

REBECCA SVAZLIAN

“O Death, where is your sting?

O Hades, where is your victory?”

(I Corinthians 15:55)

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

Միրելի՛ բարեպաշտ հաւատացեալ,

Ձեզ կ'ողջունենք քրիստոնէական սիրով եւ կը մաղթենք բարի երթ ու հոգեւոր վայելք Աւագ Շաբթուան արարողութիւններու ընթացքին, որոնց շղթայումը մեզ կ'առաջնորդէ դէպի Չատիկ:

Սոյն գրքոյկը համեստ ձեռնարկ մըն է աղօթատէր հաւատացեալը դէպի լոյսի աղբիւրն ուղղորդելու՝ հաղորդակից դարձնելով քրիստոնէական խորհուրդներուն: Իւրաքանչիւր օր կը սկսի Աւետարանական խօսքով, քաղուած յատկապէս Պօղոս Առաքեալի Կորնթացոց ուղղուած նամակէն:

Մեր թելադրութիւնն է, որ սոյն գրքոյկին հետեւողը ի մտի ունենայ նաեւ ընթերցել Աւագ Շաբթուան իւրաքանչիւր օրուան համար ճշդուած Աստուածաշնչական ընթերցումները:

Օրհնեալ ըլլաք եւ թող ձեր հաւատքի կեանքը օր-ըստօրէ գորանայ Յարութեան Տօնին ընդառաջ:

ԴԷՊԻ ԱՌԱԻԵԼ ԿԵԱՆՔ

«Այսուհետև մահ ի մեզ զօրանայ, եւ կեանք՝ ի ձեզ»
(Բ. Կորնթ. Դ.12)

Պօղոս Առաքեալի Կորնթացիներուն ուղղուած այս խօսքով կ'ուզենք առաջնորդուիլ եւ առաջնորդել հաւատացեալ մեր զաւակները Հայց. Եկեղեցոյ դէպի Աւագ Շաբաթ եւ ի մասնաւորի դէպի Զատիկ - Յարութեան Կիրակին:

Առաքեալի այս խօսքը մշտապէս ի մտի ունենանք Աւագ Շաբթուան ողջ ընթացքին, երբ քայլ առ քայլ կը հետեւինք Քրիստոսի երկրաւոր կեանքին վերջին հանգրուաններուն: Որովհետև Աստուածորդին ինք կը քալէր դէպի խաչ կամաւորապէս, որպէսզի մարդը ուղղորդէր դէպի առաւել կեանք:

Երբ կը վերընթերցենք Պօղոս Առաքեալի խօսքը, ապա խորապէս կ'ըմբռնենք նաեւ այն զգացողութիւնը, որ վերջինս իր էութեանը խորքին կ'ապրէր Քրիստոսի ներաշխարհը. *«Այսուհետև մահ ի մեզ զօրանայ, եւ կեանք ի ձեզ»:*

Հետեւաբար, եթէ քրիստոնէան իր առաքելութեամբ հետեւող է Քրիստոսի, ապա այն պէտք է դրսեւորուի Քրիստոսի նմանակցութեամբ ապրուած կեանքով:

Մեծ Պահքի նախօրէին, երբ մեր մտածումներուն հաղորդ կը դարձնէինք հաւատացեալները, մենք կատարեցինք հետեւեալ սահմանումը. Մեծ Պահքը հաւատացեալի կեանքին մէջ ամենէն ուրախ ժամանակահատուածն է հոգեւոր կեանքի տեսանկիւնէն դիտուած, որովհետև աղօթքով ու պահեցողութեամբ, հոգեւոր սերտողութիւններով առաջնորդուած կեանքը ինչքան

օրհնութիւն կը բերէ մեր ներաշխարհէն ներս, որպէսզի մաքրուելով իր էութեանը խորքին ապրինք խաղաղութիւն եւ նոր մարդուն ծնունդը ի Քրիստոս:

Իսկ երբ խօսքը կը վերաբերի Աւագ Շաբթուան, ապա քրիստոնէայի կեանքին մէջ հոգեւոր ուրախութեան գագաթնակէտն է, որովհետեւ ինքզինքին առիթը կ'ընծայէ դառնալու ուղեկից Քրիստոսի, իր ամբողջ էութիւնը հեռու պահելով արտաքին աշխարհէն եւ լիովին կեդրոնանալու Քրիստոսի Անձին վրայ:

Ծ Ա Ղ Կ Ա Զ Ա Ր Դ

«Այլ անձամբ յանձինս զվճիռ մահու ընկալաք, զի մի յանձինս ապաստանիցիմք, այլ յԱստուած, որ յարուցանէ զվեռեալս» (Բ. Կորնթ. Ա. 9):

Ծաղկազարդի Կիրակին մեզի կը ներկայացնէ Քրիստոսի յաղթական մուտքը Սբ. Քաղաք՝ Երուսաղէմ:

Պօղոս Առաքեալի այս խօսքը կարծէք կը բացատրէ այն մտածումը, որ վերջինս յստակօրէն կ'ապրէր Վարդապետին ներքին յոյզերը, երբ Ան գիտակից գալիքին, այնուամենայնիւ յաղթական մուտք կը գործէր Երուսաղէմ Սբ. Քաղաք: Յաղթական, որովհետեւ մահուան վրայ յաղթանակ պիտի տարուէր: Այդ նոյն գիտակցութեամբ նաեւ Քրիստոսի Առաքեալը եւ մնացեալները իրենց մարտիրոսութեամբ մահուան վրայ յաղթանակ կ'արձանագրէին:

Ծաղկազարդի Կիրակին ժողովուրդը շատ բնականօրէն «Ովսաննա»-ներու գոչումներով կը դիմաւորէ Վարդապետը, որու մասին լսած էին եւ կամ անձամբ տեսած: Նոյն ժողովուրդի համար, սակայն, անսպասելի պիտի ըլլար Վարդապետին հասանելիքը: Անշուշտ դժգոհութեան ալիքը հետզհետէ աւելի կը սաստկանար Քահանայապետի եւ դպրաց մօտ, որոնք Վարդապետին ուսմանց մէջ կը տեսնէին վտանգ ու սպառնալիք, որովհետեւ իրականին մէջ Քրիստոսի խօսքերը կը դառնային նաեւ հայելին, որ կ'արտացոլէին նաեւ աշխարհի ու մարդկանց կեանքի պատկերը:

Մեր թելադրութիւնն է, որ հայ քրիստոնեայ հաւատացեալը, ի մասնաւորի իր ուշադրութիւնը բեւեռէ Դոն-

բացէք արարողութեան վերջին արձանագրուած երկ-
խօսութեան վրայ, որ այնքան տպաւորիչ է ու հոգեւո-
րոզ, եւ փաստօրէն պայմանագրութիւն մը, կարենալ
մուտք գործելու համար Աստուծոյ թագաւորութենէն
ներս: Այստեղ կը մէջբերենք երկխօսութիւնը եւ կը թո-
ղունք, որ ընթերցողը խորասուզուի անոր խորքը:
Մնացածը կը թողունք ընթերցողին:

Դոնբացէքի Արարողութեան արտասանուած երկ-
խօսութիւնը.

Շողովուրդ - Բաց մեզ Տէր, գոտն ողորմութեան,
որ ողբալով կարդամ առ քեզ...

Քահանայ - Ո՞վ են ասոնք, որ բանամ դուռը, որով-
հետեւ այս դուռը Տիրոջն է, եւ արդարներ կը մտնեն
անկէ:

Շողովուրդ - Ոչ թէ միայն արդարները կը մտնեն,
այլեւ մեղաւորներ՝ խոստովանութեամբ եւ ապաշխա-
րութեամբ արդարացած:

Քահանայ - Որովհետեւ ասիկա դուռն է երկնքի եւ
հովիտը տրտմութեան, զոր Աստուած Յակոբին ուխ-
տեց. արդարներուն հանգստարան, մեղաւորներուն քա-
ւարան, Քրիստոսի արքայարան, հրեշտակներու բնա-
կարան, սուրբերու ժողովարան, ապաւենի քաղաք եւ
տուն Աստուծոյ:

Շողովուրդ - Ս. Եկեղեցւոյ մասին ըսածներդ իրաւ
են եւ արդար, որովհետեւ մեզի համար ան անարատ
մայր է եւ անկէ կը ծնինք լոյսի եւ ճշմարտութեան զա-
ւակներ, եւ ան մեզի համար կեանքի յոյս է եւ անով կը

գտնենք հոգիի փրկութիւնը եւ ան մեզի համար արդարութեան ճամբայ է եւ անով կ'ելլենք մեր երկնաւոր Հօր՝ Քրիստոսի մօտ:

Քահանայ - Ահա կը տեսնենք մեր Տէրը՝ Քրիստոս, որ բազմած է Սուրբ Սեղանին վրայ եւ իր մօտ կը կանչէ իր կամքը կատարողները թէ՛ ուր որ ես եմ, հոն պիտի ըլլայ նաեւ իմ պաշտօնեան:

Շողովուրդ - Աստուածային անապական արիւնին գինն ենք, ցնծութեամբ կ'օրհնենք մեր Փրկիչը՝ Քրիստոս եւ միաբերան կ'ըսենք, Փառք սոսկալի գալստեանդ Տէր:

Քահանայ - Ահաւոր Աստուծոյ փողը մեծաձայն կը գոչէ ըսելով՝ ահա Փեսան կու գայ, եկէք անոր ընդառաջ:

Շողովուրդ - Ահա ես եւ Աստուծոյ ինծի տուած զաւակներս հոս ենք եւ կ'ակնկալենք տեսնել Քրիստոսը եւ լսել անոր երանաւետ բարբառը:

Քահանայ - Արարիչ Աստուծոյ ձայնը կը գոչէ ըսելով. եկէք Հօրս օրհնածներ եւ ժառանգեցէք աշխարհի սկիզբէն ձեզի համար պատրաստուած արքայութիւնը:

Շողովուրդ - Բացէք ինծի ողորմութեան դուռը, որ-պէսզի անկէ մտնեմ եւ Տիրոջ խոստովանիմ:

ԱԻ ԱԳ ԵՐԿ ՈՒՇԱԲԹԻ

«Այլ թէպէտ եւ արտաքին մարդս մեր ապականէ, այլ ներքին մարդն մեր նորոգի օր ըստ օրէ» (Ա. Կորնթ. Դ. 16):

Աւագ Շաբթուան ճանապարհորդութեան ամբողջ ընթացքը ծանրաբեռնուած է բազում ընթերցումներով ու շարականներով, որոնք հիմնականին մէջ կը միտին, նորոգել մեր մէջ ներքին մարդը: Ուրեմն, ինչքան կը յառաջանանք դէպի Զատիկ, Յարութեան Կիրակին, այնքան մեր մէջ կ'աճի նոր մարդը:

Քրիստոնէային համար իրապէս ուրախութեան տանող ժամանակն է Աւագ Շաբթ: Ինչպէս որ ուրախութիւն կ'ապրինք, երբ հարազատի մը հետ ենք, որուն հետ երկար ժամանակէ ի վեր հանդիպումի մը առիթէն զրկուած էինք, ապա նոյնն է պարագան եւ աւելին՝ երբ Քրիստոսի հետ է մեր ճանապարհորդութիւնը: Քանզի քայլելով Քրիստոսի հետ կը լուսաւորուինք եւ մեր էութեան խորքին կ'ապրինք նոր մարդուն ծնունդը:

ԱԻ ԱԳ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

«Ո՛չ գիտէք եթէ տաճար էք Աստուծոյ. եւ հոգի Աստուծոյ բնակեալ է ի ձեզ: Եթէ որ զտաճար Աստուծոյ ապականէ, ապականեսցէ զնա Աստուած զի տաճար սուրբ է, որ էն դուք» (Ա. Կորնթ. Գ. 16-17):

Քրիստոսի կողմէ Տաճարին մաքրագործումը ի մասնաւորի կը վերաբերի մեզմէ իւրաքանչիւրին: Որով-

հետև կը մոռնանք այն ճշմարտութիւնը, որ մեր էութիւնը Աստուծոյ Տաճարն է եւ ուր կը բնակի նաեւ Հոգին Աստուծոյ: Ուրեմն, ինչքան զգոյշ պիտի ըլլանք, որ մաքուր պահենք Աստուծոյ Տաճարը, մեր մարմինները: Խորքին մէջ մենք ազատութիւն չունինք մեր մարմինները ապականելու Աստուծոյ խօսքին հակոտնեայ արարքներով, ընթացք տալով քմահաճոյքին: Աստուծոյ բնակութիւնը կը պահանջէ սուրբ տեղեր եւ սուրճաբար մեր մարմինները:

Մարմինը սուրբ, երբ մեր քրիստոնէութեան կոչմանը մէջ կը մնանք հաստատ: Օրուան խորհուրդը ամփոփուած է նաեւ տասը կուսանաց պատմութեան մէջ, ուր գովասանքի են արժանի իմաստուն կոյսերը, որոնք Փետան դիմաւորելու համար ունեցան նախապատրաստութիւն: Փետային դիմաւորելու պահը նաեւ հաշուեհարդարի պահն է:

Բաւական է, որ Աւագ Շաբթուան իւրաքանչիւր օրուան ընթացքին ներկայացուած ընթերցումներէն պատգամ մը վերցնենք եւ անով առաջնորդենք մեր կեանքը:

Ա Ի Ա Գ Չ Ո Ր Ե Ք Շ Ա Բ Թ Ի

«Այլ թէպէտ եւ արտաքին մարդս մեր ապականէ, այլ ներքին մարդն մեր նորոգէ օր ըստ օրէ» (Բ. Կորնթ. գլուխ Դ. 16):

Աւագ Չորեքշաբթին եկեղեցւոյ արարողական կեանքին մէջ գուցէ ամենէն երկար օրերէն մէկն է: Աւետարանական ընթերցումներու անվերջ շղթան կը միտի նորոգել մեր մէջ ներքին մարդը: Եթէ ամբողջութեամբ

կը տրամադրենք մենք մեզ Աստուծոյ, որպէսզի անոր հոգածութեամբ մշակուի մեր հոգեւոր կեանքը, ապա անտարակոյս կը նորոգուի մեր մէջ ներքին մարդը: Եւ էական չէ եթէ արտաքինապէս կ'ապականի մարդը, էականը մեր մէջի ներքին մարդն է, որուն նորոգութիւնը պայմանաւորուած է ի Քրիստոս ապրուած կեանքով:

ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՉԱԲԹԻ

«Զի հաւատքն ձեր մի իցեն իմաստութեամբ մարդկան, այլ՝ զօրութեամբ Աստուծոյ» (Ա. Կորնթ. Բ. 5):

Աւագ Հինգշաբթին առաւելաբար մեզի կը պատգամէ խորհուրդը Սբ. Պատարագին, որուն ընդմէջէն կը ճառագայթէ նաեւ Աստուծոյ զօրութիւնը: Օրուան արարողութիւններու ամբողջ ընթացքը հոգեւոր տրամայ մըն է, որուն պատկերէն ներս մուտք գործելով մենք մեզ կը կտրենք դուրսի աշխարհէն եւ կեանքը կ'արհնք Քրիստոսի հետ: Եւ եթէ այդ հոգեւոր գործողութեան մէջ յաջողեցանք, ապա կը վայելենք Աստուծոյ զօրութեամբ մեզի տրուած հաւատքը:

Մարդը, հոգեւոր էակ մըն է, եւ Աւագ Հինգշաբթի օրուան հոգեպարար արարողութիւնները միայն կը նպաստեն ըմբռնել ամբողջ կատարուածը Քրիստոսի կեանքին մէջ:

Եթէ Սբ. Պատարագը Քրիստոսի ընծայումն է մարդկանց հոգիներու փրկութեան համար, ապա Վերջին Ընթրիքին յաջորդող Ոսնկուայի արարողութիւնը խնարհութեան ամենէն ցնցող պատկերն է: Մարդկութիւնը

կը տառապի այսօր, որովհետեւ մեծեր ու փոքրեր կը զլանան ըլլալ խոնարհ ու ազնիւ:

ԱԻԱԳ ՈՒՐԲԱԹ

«Ձի ճառ խաչին կորուսելոցն յիմարութիւն է, այլ փրկելոցս մեզ գորութիւն Աստուծոյ» (Ա. Կորնթ. Ա. 18):

Հաւատքի կեանքին մէջ խարխափողներու համար խաչին մասին խօսիլ յիմարութիւն կը թուի ըլլալ, երբ նոյն խաչը հաւատացեալին կը հաղորդէ Աստուծոյ գօրութիւնը:

Ինչպէս որ մեր ֆիզիքական մարմինները պէտք ունին սնունդի, ապա նոյն ձեւով ալ սնունդի պէտք ունի նաեւ հոգին: Եւ եթէ չսնուցենք հոգին Աւետարանի լոյս պատգամներով, ապա հաւատքը կը մեռնի:

Երբ կը հետեւինք Քրիստոսի չարչարանաց, եւ ի մասնաւորի Անոր Խաչելութեան, ապա այն ժամանակ կը տեսնենք եւ կը հասկնանք աստուածային սիրոյ գօրութեան անսահմանելիութիւնը:

ԱԻԱԳ ՇԱԲԱԹ

«Ո՞չ գիտէք, եթէ փոքր մի խմոր զամենայն զանգուածն խմորէ: Սրբեցէք ի բաց զհին խմորն, զի եղիջիք նոր զանգուած, որպէս էքդ անխմորք. քանզի զատիկ մեր զենաւ՝ Քրիստոս» (Ա. Կորնթ. Ե. 6-7):

Ինչպէս Մեծ Պահփի ամբողջ շրջանը, ապա առաւել եւս Աւագ Շաբաթը հոգեւոր պատրաստութեան շրջանն է՝ դիմաւորելու համար Զատիկը:

Եւ ճշմարիտ տօն է, երբ կը կարողանանք հրաժարիլ հին մարդէն եւ քալել Քրիստոսի գծած ճանապարհէն: Աւագ Շաբթուան օրը հաւատացեալը արդէն լիովին պատրաստուած է դիմաւորելու Զատիկը, դառնալու մէկ ի Քրիստոս:

Մ Բ . Զ Ա Տ Ի Կ - Տ Օ Ն Յ Ա Ր Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

«Ի քէն է Տէր՝ աղբիւր կենդանութեան եւ լուսով երեւաց քոց տեսանէմք զլոյս»:

Յարութեան տօնը կը դիմաւորենք անգամ մը եւս եւ անկասկած իւրաքանչիւրս մեր հոգու մինչեւ խորքը կը զգանք նոր կեանքն ի Քրիստոս: Եւ երբ աղօթքով մեր հայեացքը կ'ուղղենք առ Աստուած, իր մէջ կը գտնենք կենդանութեան աղբիւրը եւ Իր ներկայութիւնը կ'ընդունինք որպէս լոյսը մեր կեանքին:

Քրիստոսի Յարութեան խորհուրդը մարդկութեան կեանքը յեղաշրջեց, եւ մարդը իր մէջ գտաւ վերստին կենդանութեան շունչը: Հաւատքով կը նայինք Յարութեան ճշմարտութեան եւ կ'ըմբռնենք այն, որ Քրիստոսի Յարութիւնը ճանապարհն է յաւիտենականութեան: Հաւատքի այս գիտակցութիւնը ապրող քրիստոնէայ մարդը իր կեանքը կը հրաշագործէ եւ իր մէջ կը գտնէ ծնունդը արժեւորուած կեանքով մը ապրելու իմաստութեան: Նոյնը կը վերաբերի նաեւ քրիստոնէայ ժողովուրդներուն, որոնց ընտանիքի մէջ Քրիստոսի Աւե-

տարանով ապրող մեր Եկեղեցւոյ զաւակները դարե-
րով լուսաւորած են իրենց կեանքը, որովհետեւ մշտա-
պէս իրենց հայեացքը ուղղած են առ Աստուած, որպէս
աղբիւրը կենդանութեան եւ Աստուծոյ ներկայութիւնը
ընդունած որպէս Լոյսը աշխարհին:

*Քրիստոս Յարեալ ի մեռելոց
Օրհնեալ է Յարութիւնն Քրիստոսի:*

Քրիստոսի Յարութեան խորհուրդը այս օրերուն
մեր ազգի զաւակները աւելի շեշտուած կերպով կը
զգան իրենց հոգու մէջ: Թերեւս աշխարհի կեանքին մէջ
շատ են այն երեւոյթները, որոնք կը ցնցեն մարդկու-
թեան խաղաղ ու ստեղծագործական կեանքը: Էականը,
սակայն, այն է որ կեանքի մարտահրաւերները ոչ մէկ
ձեւով կը տկարացնեն հայ քրիստոնէան իր հաւատքի
կեանքին մէջ, որովհետեւ մեր կեանքին նպատակ
տուող գերագոյն ճշմարտութիւններն են՝ վերանկա-
խացեալ մեր Մայր Հայրենիքն ու Մբ. Էջմիածինը, փա-
ռապանծ մեր ժողովուրդի զաւակները ի Հայաստան,
յԱրցախի եւ ի Սփիւռս աշխարհի, նահատակ մեր զին-
ուորներու արեան կանչը, եւ յաղթանակի շունչով հա-
րուստ տեսլապաշտ մեր երիտասարդները, որոնք մե-
զի կը ներկայանան որպէս խորհուրդը Յարութեան
հրաշքին:

Քրիստոսի Յարութեան խորհուրդը կ'ապրինք մենք:
Քրիստոսի Յարութեան խորհուրդը՝ մեր նախնեաց կողմէ
մեզի վստահուած անկորնչելի եւ անժամանցելի ժա-
ռանգն է, որը անցեալը, ներկան ու գալիքը իրար կը կապէ:

Այս տարի Զատիկը մեզի կը հաղորդէ վերագար-
թօնքի ոգին Սարգսրապատի հողէն արձագանգող
յաղթանակի պատգամով, որուն մէջ կը լսուին հայ

զինուորներու սրտին զարկերը, որոնք կռուի դաշտ մեկնելէ առաջ հաղորդուեցան Հայոց Սրբութիւն Սրբոց Սբ. Էջմիածնի Մայր Խորանի սկիհէն եւ քաջութիւնը իրենց հոգու մէջ ամուր սեղմած «Մահ իմացեալ անմահութիւն է» ճշմարտութեան առջեւ խոնարհած մնացին մինչեւ իրենց արեան վերջին կաթիլը հաւատարիմ մնալով Վարդանանց հաւատամքին՝ «Վասն Յիսուսի, վասն հայրենեաց»:

Սիրելի բարեպաշտ հայորդիներ,

Յարութեան Տօնը արժեւորենք սերունդներու կեանքը մշակելով քրիստոնէական հաւատքով: Յարութեան խորհուրդով ապրեցան ու գործեցին մեր նախնիք եւ հոգեւոր ու բարոյական արժէքները դարձուցին կռուանը իրենց կեանքին:

Յարութեան Տօնը հրաւեր է ուղղուած բոլորիս անխտիր, որպէսզի մեր կեանքը ապրինք հաւատքով, մեր զաւակներու, երիտասարդներու եւ նորահաս ստատ ընտանիքներու կեանքը ներշնչենք քրիստոնէական հաւատքով: Յարութեան Տօնը մեզ կ'ուղղորդէ, որ մեզի տրուած կեանքը ունենայ ինքնութեան գիտակցութիւնը: Մեր քրիստոնէական հաւատքը իր մէջ կը կրէ հայրենական շունչը, մեր նախնեաց պատարագեալ կեանքի ոգին, մեր Սբ. Եկեղեցոյ առաքելութեան զգացողութիւնը: Եւ այս բոլորը կ'ընդունինք որպէս աստուածատուր շնորհներ:

*Քրիստոս Յարեալ ի մեռելոց
Օրինեալ է Յարութիւնն Քրիստոսի:*

Ս. Չատիկ, 2018

Պրրպէնք

COMPANION FOR HOLY WEEK

FOREWORD

Beloved faithful,

We greet you with God's love and wish you a prosperous spiritual journey as we enter Holy Week the culmination of which is the Victorious Resurrection of Christ, our Lord.

This booklet aims to guide the pious faithful throughout Holy Week. Each day commences with a Gospel message chosen specifically from the Epistle of St. Paul to the Corinthians.

In addition to reading the passages in this booklet, we call upon you to follow the daily scriptural readings assigned specifically for Holy Week.

May you be blessed and strengthened spiritually throughout the journey.

TOWARD A MORE FRUITFUL LIFE

“So then, death is at work in us, but life is at work in you” (2 Corinthians 4:12).

Let us adhere to the aforementioned words of the Apostle throughout the entire Holy Week as we follow in the footsteps of Christ and the last moments of His earthly life. Let us remember that the Savior voluntarily carried His cross on the path to Golgotha in order to lead us to a more prosperous life.

This selected passage also allows us to understand the lasting presence of Christ which is deeply enrooted in the heart of St. Paul, the Apostle. *“So then, death is at work in us, but life is at work in you.”*

Therefore, if a Christian truly follows in the footsteps of Christ and remains loyal to his mission, his life must reflect that of the Savior’s.

Prior to the commencement of the Great Lent, we shared our reflections on the spiritual journey with the faithful encompassing it in the following passage, “From the spiritual viewpoint, the Great Lent is the most exciting time period in the life of a Christian. A life filled with prayer, fasting, scriptural readings and almsgiving is blessed. Through these God-pleasing practices we are cleansed of a life of sin, we inherit God’s peace and are reborn in Christ”.

Additionally, Holy Week is the spiritual pinnacle in the life of every Christian for it presents each faithful the opportunity to become a companion to Christ and to focus solely on the Son of God.

PALM SUNDAY

“Indeed, we felt we had received the sentence of death. But this happened that we might not rely on ourselves but on God, who raises the dead” (2 Corinthians 1:9).

On Palm Sunday, we are reminded of Christ’s Triumphant Entry into the Holy City of Jerusalem.

It seems as though the words St. Paul allow us to explore the inner feelings of Christ as He made His way into

the Holy City despite knowing what lies ahead. His entry was a Triumphant one indeed, for it would eventually become victorious over death. Similarly, Christ's Apostles also rose to victory through their martyrdom.

Having either heard about or seen in person, a multitude greeted the Savior on Palm Sunday exclaiming "Hosanna." However, the same crowd would be appalled at the eventual outcome of Christ's arrival. Feelings of discontent and anger against the teachings of Christ continued to grow stronger by the Pharisees who saw Him as a threat to the status quo. Christ's teachings of the Truth carried merit.

We call upon each faithful to pay keen attention to the inspiring and spiritually enriching dialogue which takes place during the Opening the Doors (*Ternpatsek*) ceremony. It can be interpreted as a covenant between man and God to inheriting the Kingdom of God. Herewith, we present the aforementioned dialogue in its entirety.

Open to us, O Lord,
The gates of mercy,
We implore you sorrowfully.

Someone from the inside says:

Who are you to whom I shall open for this is the gate of the Lord and only the righteous shall enter through it.

From outside:

Not only the righteous but sinners also, forgiven through Confession and repentance, can enter.

From outside:

It is true what you say about the Holy Church because she is indeed our Immaculate Mother and she gives us birth as children of light and truth: she is our hope in life and through her we find the salvation of our souls; she is the path of righteousness for us, and through her we ascend to Christ, our heavenly Father.

From inside:

Now we see our Lord Jesus Christ who is seated upon the Holy Altar. He is calling to himself those who are doing his will, saying: “where I am there shall my servant be also.”

From outside:

We are the ransom of the pure blood of the Son of God; we praise Christ our Savior joyfully and we say: “Glory to Your Glorious Second Coming, O Lord.”

From inside:

The awesome trumpet of God blasts, heralding: “Behold, now comes the bridegroom, go out and meet him.”

With fear and trembling the priest from outside says:

Behold, I and the children whom God has entrusted me. We are all here and we expect to see Christ and hear His blessed words.

From inside:

The voice of God our Creator is calling: “Come, O blessed of my Father, inherit the kingdom prepared for you from the beginning of the world.”

From outside:

Open to me the gates of righteousness that I may enter through them and give thanks to the Lord.

HOLY MONDAY

“Though outwardly we are wasting away, yet inwardly we are being renewed day by day” (2 Corinthians 4:16).

Holy Week is comprised of a number of scriptural readings and liturgical hymns (*sharagans*) which are aimed at renewing the inner self. Therefore, the more our journey advances toward Holy Easter, the more we witness the growth of our inner self.

For every Christian, Holy Week is a time of spiritual exhilaration. The joy is comparable to a long-awaited meeting between relatives deprived of each other’s company and love. The joy multiplies when we embark on journey with the Son of God, for when we follow in His footsteps we enlighten our souls and witness our own spiritual rebirth.

HOLY TUESDAY

“Don’t you know that you yourselves are God’s temple and that God’s Spirit dwells in your midst? If anyone destroys God’s temple, God will destroy that person; for God’s temple is sacred, and you together are that temple” (1 Corinthians 3:16-17).

Christ's cleansing of the temple refers to each of us without exception. It is too often that we forget that the temple of God lies in us. It is also the dwelling of the Spirit of God. Therefore, we ought to pay keen attention to preserving the purity of God's temple, namely our bodies. Truly, we are not at will to stain our bodies especially if it is inconsistent with the teachings of Christ. Giving way to irrelevant gratification by no means shall translate into damaging the temple of God. God's temple is a holy site and so are our bodies.

The body is holy when we remain loyal to our Christian calling. The day's message is encompassed in the parable of the Ten Maidens who had been commended for their preparedness to meet the Groom. The meeting is also the moment where they provide accountability.

The readings during Holy Week guide and prepare us for the greatest celebration of all.

HOLY WEDNESDAY

“Though outwardly we are wasting away, yet inwardly we are being renewed day by day” (2 Corinthians 4:16).

As it pertains to ceremonial rites, Holy Wednesday is the longest day of the Holy Week in the Armenian Apostolic Church. The everlasting chain of Gospel readings aims to renew us inwardly. If we surrender ourselves to God entirely, with the hope of cultivating our spirituality, then undoubtedly we will be inwardly renewed by Christ. Wasting away outwardly is not truly relevant. What is

essential is the renewal of our inner self, which is conditioned by a life centered on Christ, our Lord.

MAUNDY THURSDAY

“So that your faith might not rest on human wisdom, but on God’s power” (1 Corinthians 2:5).

Maundy Thursday encompasses the mystery of the Divine Liturgy, the Eucharistic service through which the power of God is revealed. The rites performed throughout the day disclose a religious drama. On that day, we find ourselves cut off from the outside world in order to join and relive the days of passion of our Lord and Savior Jesus Christ. If we succeed in this religious endeavor, then we shall relish our inherent God-given faith instilled in us by His power.

As a spiritual being, the religiously moving rites performed on Maundy Thursday allow man to fully capture the sacrificial life of Christ.

If the Divine Liturgy is the complete presentation of the sacrificial life of Christ for the salvation of humanity, then the Washing of the Feet service following the Last Supper is the encapsulation of humility. The aforementioned ceremonial rite is could be interpreted as the Gospel in itself. Today, humanity is in a great deal of struggle because adults and children alike refuse to adopt humility and kindness as virtues.

GOOD FRIDAY

“For the message of the cross is foolishness to those who are perishing, but to us who are being saved it is the power of God” (1 Corinthians 1:18).

To those who are weak in faith, the power of the cross seems meaningless. However, to the believer the cross is the revelation of the power of God.

Just as our physical bodies require nourishment, spiritual nourishment is just as essential for our souls. Our faith shall perish if not nourished by the messages radiating from the Gospel of our Lord and Savior Jesus Christ.

When we relive the passion and the Crucifixion of Christ we then can fully comprehend God’s limitless divine love.

EASTER EVE

“Don’t you know that a little yeast leavens the whole batch of dough? Get rid of the old yeast, so that you may be a new unleavened batch—as you really are. For Christ, our Passover lamb, has been sacrificed” (1 Corinthians 5:6-7).

The Great Lenten journey and especially Holy Week is a period of spiritual preparation for Holy Easter.

Holy Easter is a righteous feast if we abandon the old self and walk in the footsteps of Christ. On Easter Eve, each faithful is fully prepared to become one with Christ.

HOLY EASTER

“For with you is the fountain of life; in your light we see light.” Psalm 36:9

Easter is the fulfilment of human anticipation for spiritual renewal – a longing desire that Christians feel deep down in their hearts with an implicit faith. As the deer pants for streams of water, we as Christians yearn for the fountain of life - Jesus Christ (Ps. 42:1). In the resurrected Christ, we see the clear light, which illuminates our entirety. In this spiritual anticipation, the mystery of the Resurrection of Christ, the Lord is revealed.

What Christians call a mystery, the rest of the world considers a paradox that subconsciously challenges even the most skeptical minds. Those who perceive the mystery of Resurrection from a spiritual point of view comprehend its life-giving power that leads to eternity. Subsequently, they strive to illuminate their lives with the inextinguishable light of Christ and drink from His fountain of life.

*Christ is risen from the dead.
Blessed is the Resurrection of Christ.*

Believing in the Resurrection of Christ implicitly is not sufficient. More than ever, we have to have explicit and abiding faith so that we may surmount everyday challenges thrown at our face. Many are worldly distractions that try to deviate us from the path of truth and righteousness. The evil of this world is ready to devour us lest we stumble or succumb to its temptations. As a Christian nation, we continue to thrive because of our faith and essential values we hold in reverence – our independent Motherland Armenia, Holy

Etchmiadzin, the ingenious Armenian people living in Armenia, Artsakh or Diaspora, the call of the blood of our martyred heroes, and the visionary youth of today. These eternal values embody the true mystery of resurrection and transcend the worldly transient. Historically, the Armenian people shared the Passion of Christ and the anguish of crucifixion. However, through the Resurrection of Christ, we rose victoriously with a renewed life.

This year, quite symbolically, Easter coincides with the celebration of the 100th anniversary of the First Republic of Armenia and the heroic Battle of Sardarabad. Derived from the core message of Easter, we witness the awakening of the patriotic spirit and national unity in the hearts and minds of our beloved faithful. Today, the resounding chimes of Sardarabad ring louder than ever. They testify the freedom-loving spirit of our people, which vouchsafed Armenia's first independent Republic in 1918. Not too far from Sardarabad, we can hear the prayerful peal of Etchmiadzin bells proclaiming the undying spirit of our resurrected nation. The heroes of Sardarabad, Artsakh, and Avarayr, although chronologically apart from each other, symbolize one and the same historical truth that nothing can defeat our resilient faith in Christ.

Dear faithful,

The secret of our eternity lies in the mystery of the Resurrection of Christ. It is imperative for us to cling firm to our Christian values in order to continue to thrive on the face of this earth. Our forefathers attested to that truth through their personal example and sacrificial life. Therefore, this Easter should be another invitation extended to each of us to live with faith and serve as an example to our children, youth, and young families. Furthermore, we are reminded to preserve

our identity, kindle the love for our Motherland, and remember the sacrifice of our ancestors, who always prioritized the mission of the Holy Church in their lives.

With this in mind, let us glorify God by proclaiming, “Christ is risen from the dead. Blessed is the Resurrection of Christ, the Lord. Amen.”

Easter 2018
Burbank, CA

RISEN

DEATH WHERE IS YOUR STING?

Western Diocese of the Armenian Church of North America

3325 N. Glenoaks Blvd., Burbank, CA 91504

Tel: (818) 558-7474; Fax: (818) 558-6333

E-mail: info@armenianchurchwd.com; www.wdacna.com

Printed by Diocesan Press 2018